

Závodzan

Občasník obce Závod a okolia distribuovaný do každej domácnosti

Vážení spoluobčania,

po roku sa Vám opäť dostali do rúk naše obecné noviny. Priblížia Vám život v našej obci počas uplynulého roka očami našich organizácií, ponúknu zopár štatistík či postrehov a budeme radi, ak sa dozviete aj niečo nové. V nastávajúcom roku čaká obec veľa práce. Hlavnou témou je rozhodne prístavba Materskej školy a vybudovanie dvoch moderných špecializovaných učební v Základnej škole. Tieto dva projekty budú hradené z eurofondov. Čaká nás aj rekonštrukcia čističky odpadových vôd v Gajaroch, ktorej sme spoluvlastníci. Vďaka byrokracii okolo eurofondov sa tieto projekty nekonečne natahujú, no pevne verím, že na jar roku 2019 sa práce rozbehnú. Rok 2018 je za nami. Aký bol, už vieme.

Pre niekoho ťažký, pre niekoho možno úspešný, alebo len celkom obyčajný. V každom prípade je ale na mieste sa poďakovať. Za odvedenú prácu, pomoc a dosiahnuté výsledky a to vo všetkých oblastiach, do ktorých sme načreli. Pod úspech sa podpísalo mnoho tvárí a verím, že odmenou je aj spokojnosť a pocit z dobre vykonanej práce. Všetkým Vám patrí veľká vďaka.

Na záver mi zostáva už len popriať Vám príjemné prežitie Vianočných sviatkov a šťastný nový rok 2019!

No a kto budete na Nový rok doma, nezabudnite a prídte ho s nami privítať Novoročným ohňostrojom a slávnostným prípitkom. Ten bude, ako aj po minulé roky o 17-tej hodine pred KD. Tu si poprajeme všetko dobré a verím, že do nového roka spolu vykročíme tou správnou nohou...

Ing. Peter Vrablec

Projekty realizované v obci Závod v roku 2018 za podpory finančných príspevkov a dotácií

Názov projektu	Poskytovateľ dotácie	Výška dotácie v €	Celková hodnota projektu v €
Rozšírenie kamer. systému	Okresný úrad BA	10 000,00	12 298,68
Revitalizácia parku pri ZŠ s MŠ	BSK Bratislava	15 000,00	18 282,86
Rekonštrukcia miestnej knižnice	Nadácia EPH	3 000,00	3 000,00
Vybavenie DHZO	DPO Bratislava	3 000,00	3 052,07
Oprava hasičskej zbrojnice	MV SR	30 000,00	34 096,99
Výstavba posilňovne	Slov. futbalový zväz BA	10 000,00	21 736,50

Obecná štatistika

Obec Závod má v súčasnosti 2917 obyvateľov.

V roku 2018 sa narodilo 36 detí, z toho 18 chlapcov a 18 dievčat.

Zomrelo 22 občanov – 15 mužov a 7 žien.

Do obce sa prisťahovalo 59 obyvateľov a odšťahovalo sa 44 občanov.

V roku 2018 bolo celkovo 12 sobášov, z toho 9 cirkevných a 3 občianske.

V obci bolo v roku 2018 skolaudovaných 7 nových rodinných domov a vydaných 19 stavebných povolení na výstavbu nových rodinných domov.

(údaje do uzávierky časopisu, z dôvodu sprísnenia legislatívy nie je možné bez súhlasov zverejniť konkrétne mená)

Život školy v školskom roku 2017-2018

Jesenné mesiace školského roka 2017/2018 sa niesli v znamení náročných stavebných prác v staršej budove školy. Prebehla rozsiahla, finančne nákladná rekonštrukcia telocvične, kabinetu TV, sociálnych zariadení a šatní TV.

Pokračovalo sa v kompletnej revitalizácii sociálnych zariadení na 1. a 2. poschodí staršej časti budovy školy + následné maliarske práce.

Všetky zmeny prebehli za výraznej finančnej podpory Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Obecného úradu Závod a technickej pomoci podnikateľských subjektov našej obce.

Škola získala tovar v podobe huteľných vecí, počítačových programov a ich nosičov, súborov prístupových dát, licencií a iných majetkových práv vrátane práv duševného vlastníctva, technických riešení.

Aj v školskom roku 2017/2018 sme vstúpili do sponzorského programu spoločnosti PROMETHEAN „Aktívna škola“, čo nám s finančnou pomocou RZ pri ZŠ umožnilo získať celkovo 3 interaktívne tabule s „data-projektorom“ a montážou pre žiakov 1. stupňa ZŠ.

Materská škola sa úspešne zapojila

do viacerých projektov „Nadácie Wolksvagen“, získali sme novú výpočtovú techniku a finančnú pomoc pri skrášľovaní detského ihriska.

Pokračujeme v začatých prácach na obnove a zariaďovaní školskej dielne a cvičnej kuchyne pre žiakov ZŠ.

V jarných mesiacoch bol dokončený chodník pred školu. Práce pokračovali aj počas letných prázdnin, kedy sa začali práce na projekte rozsiahlej obnovy školského dvora. Čiastočnú revitalizáciu sa nám podarilo zrealizovať počas uplynulých, jesenných mesiacov.

Stavebné práce na plánovanej prístavbe materskej školy sú z technických príčin presunutú na najbližšie mesiace. Tiež sa počíta so zahájením rekonštrukcie dvoch odborných učební v rámci modernizácie vyučovacieho procesu na základných školách – CH/B, IKT.

Finančnú pomoc obec a škola získala prostredníctvom riešenia havárií na školách, ako aj z projektov na rozvoj vidieka, z BSK a z rozpočtu obce.

Tento školský rok možno pomenovať rokom zážitkového učenia, prebehlo množstvo netradičných podujatí v oblasti vzdelávania, výchovy a získavania nových vedomostí.

Aktívnou účasťou a spoluprácou so združením „Enviropark“, ktorý sa venuje vzdelávacím programom, umeleckým a športovým súťažiam v rámci nášho regiónu, šírime neustále dobré meno našej školy a obce, čím zvyšujeme neustále jej kredit.

Žiaci a zamestnanci školy sa aktívne zapojili a podieľali na celoštátnych finančných zbierkach určených pre chorých spoluobčanov: „Biela pastelka“, „Deň narcisov“, „Belasý motýľ“. Deti a žiaci navštevovali starkých v DSS Sv. Michala, pripravili vystúpenia a darčeky.

Deti so svojimi pani učiteľkami spoznávali historicky známe a významné miesta na Slovensku i v zahraničí: ČR – návšteva Brna, prehliadka jaskýň a priepasti Macocha, medzinárodné stretnutie turistov v Kutnej Hore, Pol-

sko - koncentračný tábor v Osvienčime, solná baňa „Wielicka“,...

Aj tento rok absolvovali žiaci 2. stupňa ZŠ lyžiarsky výcvik – 17 žiakov, opäť sa nám podarilo zrealizovať pobyt detí 1. stupňa ZŠ v škole v prírode – 45 žiakov. Škôlkari absolvovali plavecký výcvik. Žiaci školy sú úspešnými riešiteľmi okresných olympiád, vedomostných, umeleckých súťaží a víťazmi športových podujatí. Lara Servová – úspešná riešiteľka okresného kola olympiády SJaL, Maximilián Spusta, Teo Keszi – úspešní riešitelia okresného kola olympiády AJ, Sebestián Horváth – úspešný riešiteľ okresného kola Pytagoriády, Samuel Shulz – 2.

miesto v okresnom kole matematickej olympiády.

Barbara Szitasová reprezentovala našu školu v krajskom kole šachového turnaja. Súrodenci Janka Hollá a Tomáš Hollý získali 2. a 3. miesto v bežeckej súťaži „Beh oslobodenia“ mesta Malacky. Róbert Galba sa prebojoval do Celoslovenského kola súťaže mladších žiakov v atletike v Dubnici nad Váhom.

V obvodnom kole súťaže „Zúbkové pramene“ „vyrecitovali“ 1. miesto a postup do okresného kola žiačky Nina Šimkovičová, Laura Pšenícová, Aneta Izakovičová, Vanesa Bazalová, Vanesa Rusňáková.

Žiak Dávid Beneš bol nominovaný na ocenenie „Detský čin roka“ – za pokus o záchranu a ďalšiu záchranu dvoch ľudských životov. Hrdinstvo a odvaha jeho skutkov nezostala bez povšimnutia. Jeho silný príbeh zaujal odbornú porotu natoľko, že postúpil do celoslovenského finále, ktoré prebieha pod záštitou prezidenta SR Andreja Kisku.

Detský folklórny krúžok pripravuje folklórne pásma s rôznou tematikou. Pravidelne reprezentuje školu a obec v regionálnych, aj na celoslovenských podujatiach, kde získali žiaci niekoľko vzácných ocenení.

Samotní zamestnanci školy v značnej miere prispievajú k utužovaniu dobrých medziludských vzťahov, nezištne

si pomáhajú, navzájom sa podporujú a rešpektujú. Pravidelne organizujeme poznávacie výlety, exkurzie, relaxačné popoludnia.

Viacere podujatia, súťaže, rekonštrukčné práce, modernizácia interiéru a stavebné práce v škole sa nezaobišli bez výdatnej podpory: pána starostu Ing. Petra Vrableca, poslancov Obecného zastupiteľstva obce Závod, podpory Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, BSK, podnikateľských subjektov - pán Ján Prelec, - „FEJA“, pán Ondrej Dúška Richter rassen“ s. r. o., „Damonax“, „IKEA“, „Nadácia Wolksvagen“, „Enviropark“, „Fritz“, Obvodná poľovnícka komora Malacky, pán Ján Filip, pán Alojz Krajčír, pán Pavol Šišolák, pán Ferdinand Nízky, pán Peter Ferenčíč, pán Milan Kúsalič, pán František Pšenica, pán Peter Medúz. Ďakujeme všetkým spoločenským organizáciám, TJ Závod, RZ pri MŠ a RZ pri ZŠ, rodičom detí MŠ a ZŠ.

Podakovanie a uznanie patrí skvelému pracovnému kolektívu, pani zástupkyňiam v MŠ a ZŠ, všetkým pani učiteľkám, pánom učiteľom, pani vychovateľkám v ŠKD, pani ekonóm-

ke, pani vedúcej školskej jedálne, pani kuchárkam, pani upratovačkám a pánovi školníkovi.

Osobitné podakovanie patrí našim bývalým kolegom, ktorí dlhoročne pôsobili na škole v Závode, vychovávali našich žiakov, s láskou a trpezlivosťou im vštepovali nové vedomosti. Na konci školského roka 2017/2018 sa rozhodli svoju profesionálnu púť ukončiť skvelí pedagógovia: Mgr. Anna Jurkovičová, Mgr. Anna Šišoláková, Mgr. Anna Mäsiarová, Mgr. Jaroslav Mäsiar. Úprimne im prajeme mnoho skvelých dní na zaslúžilom dôchodku, veľa zdravia, spokojnosti a životného optimizmu.

Mgr. Katarína Blechová,
ZŠ s MŠ Závod

MYHEPY
občianske združenie

Milý občania, MY HEPY sa v roku 2018 pripravovalo na podujatia pre deti, avšak počasie bolo vždy nepriaznivé a podujatí v obci Závod bolo príliš veľa a tak preto sme sa nevedeli v roku 2018 zahrať a zabaviť s našimi ratolesťami.

Veríme, že v roku 2019 sa nám podarí zrealizovať zábavu, ktorú plánujeme v mesiaci máj deň detí na téma Šaška-riáda. V mesiaci september pripravujeme Deň dzyní a strašidiel. Všetko sa dozviete v čas, ak nám počasie dovolí zrealizovať všetky podujatia.

Niečo o nás.

MY HEPY je nezisková organizácia v ktorej sa aktivizujú mamičky, ktoré pripravujú zábavu pre všetky deti ale aj z okolitých obcí. Tešila by nás účasť aj nových mamičiek, ktoré by mali záujem pomôcť pri prípravách a aj samotných realizáciách podujatí. Ak by mal niekto záujem kludne nás môžete kontaktovať z.sisolakova@gmail.com. Podujatia sú dve do roka a ide naozaj len o zábavu pre všetky kategórie.

Každá ruka v organizácii a aj nový nápad nám pomôže pripraviť niečo nové pre naše deti.

Tešia sa na Vás členky MY HEPY.

Lanšper siaha ku koreňom

Folklorná skupina Lanšper sa sformovala na sklonku roku 2016 s cieľom oživovania lokálneho folklóru v Závode a okolí. Prepožičala si názov od odľahlej časti chotára pri rieke Morave s názvom Lanšper, v oficiálnych záznamoch z roku 1766 označovaného ako Vena Landsperg. Dnes kolektív Lanšperu tvoria predovšetkým ľudoví speváci a muzikanti, ktorí zažili spontánnu ľudovú dedinskú zábavu. Tá už je dnes skôr vzácnosť.

Skupinu tvoria poväčšinu „Závodzané“, a dvaja členovia sú z Moravského sv. Jána. Zloženie skupiny odráža spo-

jenie dedín, ktoré mali k sebe, spolu so Sekulami, odpradáva blízko. Z tohto kultúrneho základu vychádza aj repertoár skupiny, ktorý čerpá predovšetkým zo starých zápiskov piesní z týchto obcí, ale aj z vlastného výskumu u dnešných pamätníkov.

Skupina počas svojho pôsobenia absolvovala mnoho vystúpení na menších i väčších podujatiach, napríklad na Bále Záhorákov v Bratislave či na Záhoráckom folklórnom festivale v Gajaroch. Najväčšou poctou bolo účinkovanie na folklórnom festivale na Myjava (MFF Myjava 2018), kde predstavila írečitosť a pestrosť svojho folklóru nielen piesňami, ale i ľudovým slovom. Viac o skupine sa dočítate na stránke www.lansper.sk.

Okrem oživovania ľudovej piesne si skupina uvedomuje aj potrebu pestovania lokálnej dedinskej kultúry. Podujala sa preto organizovať aj spoločenské podujatia. V roku 2018 zorganizovala hodové posedenie pod majú na michalské hody v Závode a založila podujatie Frolová notečka. Toto podujatie vzniklo na počesť závodského rodáka Floriána Benkoviča,

ktorý sa okrem zbierania piesní podieľal svojimi znalosťami aj na propagácii obce Závod. Druhý ročník podujatia sa uskutoční v sobotu 11.5.2019. Viac o podujatí sa dočítate na stránke www.frolovanotecka.sk.

V roku 2018 mala skupina pred sebou ešte jeden míľnik – nahrávanie vlastného CD. Bude obsahovať piesne, ktoré budú prierezom širokej palety folklóru, ktorý sa u nás vyskytoval. Krst CD sa uskutoční na podujatí Frolová notečka. Všetci sú srdečne vítaní!

Mgr. Alexander Krajčír

Poľovné združenie Závod

Milí spoluobčania!

Neodmysliteľným článkom reťaze dobrovoľných a záujmových združení v našej obci sú poľovníci. V poslednej dobe je závodských poľovníkov viac vidieť v obci ako možno v minulosti. Je to spôsobené našou angažovanosťou pri organizovaní obecných podujatí, kde sme pravidelne pozývaní, či už pri Gulášmajstrovi, Bezchlebahodoch, Vianočných trhoch či jarnom upratovaní obce. Naša činnosť nie je zameraná len v kultúrno-spoločenskom dianí v obci, ale našim hlavným cieľom a činnosťou je ochrana a starostlivosť a lov zveri. Bolo by na veľmi dlhé písanie, koľko a akej zveri, či už drobnej alebo raticovej, každým rokom sčítujeme, ale stojí za pozornosť prirovnanie v horizonte 20-tich rokov, keď sme lovili približne toľko bažantov ako teraz, teda okolo 35 ks. Výnimočný bol rok 2004, kedy sa nám podarilo uloviť 100ks bažanta kohúta. Pred dvadsiati-

mi rokmi sme nesčítali a ani nelovili také množstvo jelenej ani srnčej zveri ako dnes. Za všetkým je treba vidieť obrovský kus spoločnej práce v revíri, či už pri prikrmovaní, tľmení škodlivej zveri, zabezpečovaní dostatku krmiva a v neposlednom rade i love. Divina z ulovenej zveri je zväčša použitá na spoločenské akcie a časť je rozdelená i medzi členov, o čom vedie poľovný hospodár presnú evidenciu. Aj naše rady sa každoročne menia. Keď naše PZ malo pred 20-timi rokmi 42 členov, dnes nás je 48, čo je nárast o 6 členov. Každých 5 rokov si volíme nový výbor, ktorý zodpovedá za činnosť a chod poľovníckeho združenia.

V roku 2017 bol zvolený nový výbor:

- Predseda Branislav Gašpárek
 - podpredseda Viliam Pavelka
 - poľovný hospodár Ferdinand Král
 - tajomník JUDr. Peter Kopiar
 - pokladník Ing. Pavol Vrablec
 - kynologický referent Branko Šišolák
 - strelecký referent Miroslav Kopiar
- Naši členovia svoju činnosť rozširujú

z miestnej aj na okresnú úroveň. Pán Miroslav Kopiar zastáva funkciu predsedu Okresnej poľovnej komory, Ing. Štefan Pavelka dlhé roky vedie osvetovú a výchovno-vzdelávaciu komisiu OPK Malacky, kde vychoval a vyškolil množstvo nových poľovníkov. Ivan Oslej zastáva funkciu okresného kynologického referenta. Zároveň sa mnohí svojím umom a skúsenosťami podieľajú na hodnotení správnosti ulovenej zveri pri každoročných chovateľských prehliadkach. Iní sa zúčastňujú a reprezentujú nás na streleckých súťažiach. Ale aby sa na nikoho nezabudlo, všetci do jedného tvoríme jednu silnú organizáciu, v ktorej je každý člen svojou činnosťou dôležitý. Všetkým im za to patrí vďaka! Všetci poľovníci sú občanmi našej obce a myslím, že každý z nás sa snaží robiť to najlepšie meno sebe a takisto aj obci.

No a na koniec za všetkých LOVU A LESU ZDAR! A veľa zdravia a síl pri plnení ďalších úloh.

Za PZ Závod Jozef Prelec

Závodský urbár včera a dnes

Čo je to vlastne urbár? Ako a prečo urbár vznikol? Akú má urbár budúcnosť?

Často dostávam tieto otázky a pri diskusiách si uvedomujem ako ľahko na našu minulosť zabúdame. Je ale tiež potrebné dodať, že táto oblasť nebola v našej obci doposiaľ popísaná v žiadnej publikácii o obci Závod. Možno i preto je pre nás urbár niečo už neznáme, staré a zabudnuté. Ale na druhej strane i živé a aktuálne, veď v obci existuje stále urbárske spoločenstvo a to Pasienková a lesná spoločnosť obce Závod a dokonca ešte niekoľko ďalších menších pozemkových spoločenstiev. Urbár je od začiatku spojený s našou obcou a jej obyvateľmi a chcel by som zistiť o ňom viac a zachovať informácie do budúcnosti. Na tomto mieste vám viem zatiaľ predložiť len informácie, ktoré sú verejne dostupné a ktoré zostali zachované po mojich predchodcoch a boli mi odovzdané.

Ak vám pri slove urbár zavanie duch histórie, je to úplne namieste. Urbár sa používal už od stredoveku v podobe súpisu pôdy a ľudí, nie však ich vlastníkov, ale nevoľníkov, ktorí mali voči zemepánovi rôzne povinnosti a to pracovné, naturálne a peňažné. Urbárska ako i zemepanská pôda bola vo výlučnom vlastníctve zemepána, nevoľníci na nej len pracovali resp. ju mali v užívaní. Podľa spôsobu užívania sa majetok delil na poddanský, želiarsky a domkársky. Pôda sa delila na intravilán, kde patrili domy a záhrady a extravilán s pasienkami lesmi a ornou pôdou. Práve vo vzťahu k pôde v extraviláne vznikali urbáre. Vzťah medzi nevoľníkom a zemepánom bol skutočne veľmi neludský a jediným vykúpením z roboty bola len smrť.

V 18. storočí začal byť tento systém už neudržateľný v dôsledku zlej hospodárskej situácie v Uhorsku a nízkeho výberu daní. Kráľovná Uhorska Mária Terézia sa rozhodla túto situáciu riešiť na tú dobu veľkou reformou a to vydaním tzv. Tereziánskeho urbára v roku 1767. Išlo o kráľovské

nariadenie, ktorým sa jednotne v celom Uhorsku upravil vzťah medzi nevoľníkom a zemepánom. Podstatou reformy Márie Terézie bolo jednotne zaviesť dávky a povinnosti voči zemepánovi podľa pomeru s rozsahom pôdy, ktorú mal nevoľník v úžitku. Zároveň sa stanovila maximálna hranica feudálnej renty. Napr. sedliak, ktorý hospodáril na celej usadlosti, musel odpracovať ročne na panskom 52 dní so záprahom, alebo 104 dní pešo. Okrem toho boli ďalšie peňažné a naturálne povinnosti.

Reformy, našťastie, pokračovali a panovník Jozef II., syn Márie Terézie vydal Patent o zrušení nevoľníctva v roku 1785. Z nevoľníkov sa stali poddaní, čo bolo na tú dobu zásadné zlepšenie. Ani to však nezmenilo postavenie poddaných vo vzťahu k urbárskej pôde. Prvá zmena bola možná na základe zákonného článku IX z roku 1840, ktorý umožňoval zrušenie urbárskeho pomeru medzi zemepánom a podaným, ak s tým obaja súhlasili. Veľkým bojovníkom proti urbárskemu útlaku bol i Ľudovít Štúr a i vďaka nemu sa v revolučnom roku 1848 zákonným článkom IX zrušilo poddanstvo a zrušili sa urbárske povinnosti. Štát čiastočne vykúpil urbárske pozemky pre urbárikov od zemepánov formou štátnych dlhopisov a na zvyšok poskytol urbárikom pôžičku. Na základe zákonného článku X/1848 začali vznikáť lesné a pasienkové spoločenstvá. A nakoniec tzv. Urbárskym patentom z roku 1853 sa definitívne potvrdilo vlastníctvo urbárikov k pozemkom zapísaným v urbáre. V ďalších zákonných článkoch až do roku 1913 sa postupne upravila činnosť pasienkových spoločenstiev a určil sa právny základ ich fungovania podobne, ako ich poznáme dnes.

Takto vznikal postupne i Závodský urbár. Každý pôvodný obyvateľ Závodu bol zapísaný v urbáre a musel pracovať pre zemepána. Teda každý súčasný vlastník podielu v urbáre má predka, ktorý bol pôvodným obyvateľom Závodu v stredoveku a pracoval na panskom. Preto je takmer v každej obci na Slovensku urbár. Dokonca je

ich viac a i v našej obci bolo v minulosti minimálne 6 pozemkových spoločenstiev. Pasienková a lesná spoločnosť obce Závod je priamym nástupcom urbárskeho zoznamu zo stredoveku. Prvá historická zmienka zachovalého spisu urbáru v Závode, ktorá mi bola po predošlom vedení odovzdaná, je z roku 1908. Ide však len o čiastočnú kópiu záznamu o pozemkoch a vlastníkoch. Najvýznamnejší historický záznam je originálny hlasovací zoznam pasienkového spoločenstva z ustanovujúceho valného zhromaždenia, ktoré sa konalo dňa 4.1.1943 v Závode. Podľa tohto zoznamu mala pasienková spoločnosť v Závode 719 členov s veľkosťou podielu 943071 a počtom hlasov 9358. Podľa tohto zoznamu až 628 členov bolo z obce Závod, 51 členov bolo v Amerike a zvyšných 40 členov bolo zo susedných obcí a štátov. Členmi boli ešte i dvaja židia bývalí v Závode na čísle domu 77, obaja mali po 10 hlasov. Najväčším vlastníkom podielu bola podľa zoznamu Rímskokatolícka cirkev Závod, ktorá mala až 99 hlasov. Najväčším vlastníkom z obyvateľov obce bol môj starý otec zo strany mojej manželky, v tom čase maloletý Martin Studenič (Palika), bývalý na čísle domu 323, ktorý mal 61 hlasov.

Žiaľ po vojne a znárodnení boli zákonmi č. 81/1949 Zb. o úprave pomerov pasienkového majetku a zákonom č. 2/1958 Zb. o úprave pomerov spoločne obhospodarovovaných lesov zrušené pasienkové a lesné spoločenstvá a ich hospodárenie prešlo na štát. Vlastníctvo k pasienkom bolo prevedené do vlastníctva družstva a z urbárikov sa zo zákona stali členovia družstva. Lesné pozemky boli odovzdané krajským lesným správam. V Závode to bolo rovnako, pasienky prešli do vlastníctva JRD Závod a lesné pozemky prevzala krajská lesná správa Pezinok. Z odovzdávania lesných pozemkov sa zachovali kópie zápisníc. Dňa 25.7.1958 boli odovzdané do správy lesov lesné pozemky zo šiestich pozemkových spoločenstiev v Závode.

Po revolúcii sa na základe reštitučných zákonov podarilo požiadať o vrátenie majetku a dňa 29.3.1992 sa konala ustanovujúca členská schôdza, ktorá obnovila činnosť Pasienkovej a lesnej spoločnosti obce Závod. Majetok spoločnosti je tzv. spoločná nehnuteľnosť (i keď je tvorená desiatkami pozemkov) nachádzajúca sa v katastrálnom území Závod, zapísaná na LV č. 2848 a na LV č. 2969. Celková výmera spoločnej nehnuteľnosti je 4.775.514 m² čo je cca 1/6 celkovej rozlohy katastra obce Závod. V rámci reštitúcie sa však nevrátili všetky pozemky. Pozemky, ktoré dal do užívania Miestny národný výbor alebo predal Obecný úrad pred reštitúciou občanom a na ktorých sa postavil rodinný dom, ako i pozemky, na ktorých vznikla cesta, alebo kanál sa nevrátili urbáru. Tak tiež sa nevrátili podiely po odvlčených židoch, emigrantov a ani podiel farnosti. Tento podiel spolu cca 5 %

zostal družstvu a bol v dražbe kúpený súčasným podielnikom. V súčasnej dobe má urbár 563 členov, teda menej ako v roku 1943. Ale už len cca polovica členov býva v Závode.

Právny základ činnosti urbáru bol stanovený zákonom z roku 1995 a aktuálne je upravený Zákonom č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločnostiach. Zákon zachoval všetky historické črty urbáru ako je nedeliteľnosť spoločnej nehnuteľnosti, spoločné rozhodovanie nadpolovičnou väčšinou všetkých podielov, povinnosť každoročného zhromaždenia vlastníkov, orgány ako je výbor a dozorná rada, rozhodovanie o nájme výborom atď. Závodský urbár je, na rozdiel od iných, špecifický tým, že má veľkú časť pozemkov aj v intraviláne. Historicky pomáhal a pomáha pri rozvoji obce tým, že prenechal pozemky do nájmu obce na ďalšiu individuálnu výstavbu domov. Urbár nemôže pozemok predať, môže ho len prenajať.

Závodský urbár má bohatú minulosť. Má však i budúcnosť? Budúcnosť urbáru je v našich rukách a záleží len na nás, ako s ním naložíme a čo po nás ostane. Chcem na tomto mieste vziať úctu a rešpekt našim predkom, ktorí zachovali ako dedičstvo i náš urbár v Závode. Ďakujem všetkým tým, ktorí pomohli obnoviť urbár v roku 1992. Ďakujem všetkým, ktorí pracovali pre urbár až doteraz. Pre ich úsilie a námahu cítim i ja zodpovednosť a povinnosť pokračovať v tom čo začali a odovzdať urbár ďalej v lepšom stave, ako sme ho dostali.

Všetkým vám prajem zdravie, šťastie a radosť v novom roku 2019. Členov urbáru pozývam na zhromaždenie, ktoré sa uskutoční 12.1.2019.

JUDr. Richard Hollý
predseda Pasienkovej a lesnej spoločnosti obce Závod

Najstaršia studňa na Záhorí

Podľa údajov z internetu, najstaršia verejná studňa na Slovensku je Maximiliánova – Rolandova fontána, ktorá dodnes stojí na Hlavnom námestí v Bratislave. Pri príležitosti 1. korunovácie Maximiliána II. v Bratislave vypukol požiar, preto cisár prikázal pre taký prípad postaviť nádrž s vodou. Bola postavená v r. 1572.

Ešte jedna dodnes funkčná studňa z 2. polovice 15. storočia sa nachádza v Bratislave, a to v Academia Istropolitana. Pre verejnosť je bohužiaľ neprístupná.

Kto by však povedal, že tretia v poradí sa nachádza v Závode?

Podľa posledných výskumov sa skutočne u nás nachádza studňa vekom podobná Rolandovej fontáne v Bratislave. A kto ešte stále nevie o ktorej studni hovoríme, tak si dovoľme predstaviť vám Kadub.

Studnička U Kaduba sa nachádza hlboko v lesoch, medzi Šišolákmi a Studienkou. Tvorí jeden z prameňov potoka Porec a patrí k prírodným klenotom nášho chotára.

Čo o Kadube hovorí povest':

Na mieste dnešnej studničky stál kedysi majestátny dub. Tento vo svojej starobe začal zvnútra zomierať a vznikla takto dutina, ktorá sa stále zväčšovala. Až jedného dňa vytryskol z dutiny prameň. Po čase, keď strom padol, ľudia drevo stromu upravili a vytvorili krásnu studničku. Keďže bola dubová, dostala meno KADUB. Studnička ľuďom slúžila celé veky. Starali sa o ňu, pravidelne ju čistili a ešte naši starí rodičia zažili, že pastierici k nej vodili denne napájať svoje kravy.

Jej vek však bol záhadou. Kedy vznikla skutočne, nás začalo zaujímať až vtedy, keď sme Kadub čistili a videli, že prastará dubová skruž sa tam dole skutočne nachádza.

A tak sme sa rozhodli, že jej vek overíme vedecky.

Takto bola odobraná vzorka a zaslaná do Prahy. Oslovili sme CRL – Rádiouhlíkové laboratórium prevádzkované Ústavom jadrovej fyziky a Archeologickým ústavom AV ČR v.v.i. v Prahe. Výsledkom rádiouhlíkového datovania spracovanej vzorky dreva je, že k nárastu odpovedajúcej drevnej hmoty došlo s určitou istotou na 97% v rozmedzí rokov 1515 – 1651 AD. Iba 2% pravdepodobnosť je, že k nárastu drevnej hmoty prišlo v období 1596 – 1618 AD.

Keď si odpoveď preložíme do nám zrozumiteľnej reči, môžeme konštatovať, že Kadub má zhruba 500 rokov. Je to rozhodne najstaršia „živá“ lesná studňa na Záhorí! – a pravdepodobne aj na celom Slovensku.

Klenot, ktorý patrí nám všetkým. História, ktorá je odkrytá iba čiastočne. Raz nás možno ešte prekvapí. No aby sa tak stalo, musíme jej dovoliť prežiť. Občas ju vyčistiť, občas opraviť a hlavne nezabudnúť...

Z činnosti klubu dôchodcov

Začiatkom novembra 2018 sme si pripomenuli 15. výročie od založenia klubu dôchodcov, ktorý bol zaregistrovaný ako jednota dôchodcov na Slovensku – základná organizácia Závod (JDS.)

Je už zvykom, keď sa končí rok, väčšina ľudí bilancuje, čo v ňom bolo dobré a čo treba vylepšiť. I ja by som vám chcela priblížiť aktivity, ktoré sme mali zahrnuté v pláne činnosti na rok 2018. Je to schôdzková činnosť, kultúrne, spoločenské a športové akcie, ktoré sú rozpracované na jednotlivé mesiace. Ich realizáciu zabezpečuje výbor ZO JDS za spolupráce s OO JDS Malacky, OÚ Závod, ako aj s organizáciami v obci a v okr. Malacky.

Z našej činnosti pripomením akcie, ktoré oživujú ľudové zvyky a tradície, ako bolo silvestrovské posedenie s vítaním Nového roka, novoročný príhovor starostu obce Petra Vrableca občanom a vyvrcholením bol ohňostroj. Maškarný ples v Kuchyni, krojová zábava v Závode, 2. senior bál Malacky, ženský chmat s pochovaním basy vo Vysokej pri Morave, ples seniorov Bratislavského kraja v Inchebe Bratislava. Búranské ochotnícke divadlo predviedlo divadelnú hru „Babské plkotačky“.

V marci sa konal v Záhorskej Vsi 3. ročník okresnej priehliadky spevu ľudovej piesne, poézie a prózy, na ktorom sa zúčastnili M. Pavelková a B. Nespalová - ľudové piesne, T. Kvapilová - poviedka z vlastnej tvorby a E. Eglová - poézia, postúpila do krajského kola. Pri príležitosti MDŽ sme boli v NTC Bratislava na koncerte, kde účinkovali Čarovné ostrohy, Samuel Tomeček Band, Pavol Hammel a Marie Rotrová. V Kultúrnom domčeku v Malackách sme sa zúčastnili na koncerte Marcely Laiferovej pod názvom „Pohládanie piesňou“. Seniori okresu Malacky sa stretli na Jurajovej zábave v Plaveckom Mikuláši. V Závode sa konal folklórny večer – 1. Frolova notečka so spomienkou na Floriana Benkoviča, miestneho muzikanta.

V Bratislavskej Petržalke sa v Dome kultúry – Zrkadlový háj konal večer autentického folklóru, kde sa predstavila obec Závod a účinkoval folklórny súbor Závodzan. Na záver bolo spoločenské posedenie pri ľudovej hudbe Záhorienka s ochutnávkou domácich špecialít. V Júni sme prijali pozvanie na 1. Podhradský Juniáles do Plaveckého Podhradia.

Na už tradičné obecné slávnosti – Závodské bezchlebahody – prehliadku folklóru a speváckych skupín sme ponúkali langoše. S letom sme sa rozlúčili na Franckovej zábave v Rohožníku a jeseň sme privítali na ľudovej zábave v Lábe. Zúčastnili sme sa aj na 2. Záhoráckej ľudovej zábave v Malackách. V rámci jarného upratovania v obci sa naše členky starajú o úpravu parčíka pri kostole, o okolie cintorína, domu soc. služieb, predzahrádok.

Na okresných športových hrách vo Veľkých Levároch si zmerali sily viacerí členovia v rozličných súťažných disciplínach. V stolnom tenise Jano Diviak postúpil do krajského kola. Zúčastnil sa aj cyklozrazu seniorov v Plaveckom Štvrtku, kde obdržal diplom. Počas roka navštevujeme Termálpark Veľký Meder a Dunajská Streda, kde využívame kúpanie v termálnej vode, vírivky a masáže. V lete sa časť členov rekreuje v Štúrove a 26 členov bolo na Jadrane v Chorvátsku.

Začiatkom septembra sme v klube krstili knihu „Hraničná čiara života“ autorky T. Kvapilovej. Pani Terézia Kvapilová je aktívna členka ZO a ZO JDS pokladá literárnu činnosť za významnú a záslužnú v záujme zachovania kultúrneho dedičstva našich predkov obce Závod a celého regiónu Záhorie. V novembri 11.11.2018 sme si pripomenuli Medzinárodný deň vojnových veteránov, vojakov padlých v 1. a 2. svetovej vojne položením venca a zapálením sviečok k pomníku padlých v parčíku pri kostole.

Zorganizovali sme aj zber obnoseného šatstva pre SIC Malacky.

Už tradične v novembri poriadame

Katarínsku zábavu, ktorej sa zúčastňujú členovia zákl. organizácií JDS okr. Malacky. Naše pozvanie prijalo 17 obcí. Z hostí sme privítali prednostu okr. úradu Malacky, pána Jozefa Mračnu, predsedníčku okr. org. JDS Malacky pani Ruženu Mrázovú, ktorá privítala prítomných seniorov. Po úvodnom príhovore starostom obce Petra Vrableca v krátkom programe vystúpili deti z folklórneho súboru Závodzan, pásmom piesní a tancov pod vedením manželov Hanzlíkových.

Súčasťou Katarínskej zábavy bola bohatá tombola, do ktorej prispeli členovia ZO, miestni podnikatelia, spoloč. organizácie, zúčastnené ZO JDS okr. Malacky, malackí podnikatelia, COOP Senica, za čo im srdečne ďakujeme.

O príjemnú zábavu sa postarala hudobná skupina „D – Kvintet“, pod vedením Pavla Slezáka, ktorá hrala do tanca i na počúvanie.

Ďakujem aj členom klubu, ktorí sa postarali o prípravu, obsluhu, občerstvenie a tak sa pričínili, aby zúčastnení seniori boli spokojní a v dobrom na nás spomínali. Poďakovanie patrí aj starostovi obce a pracovníkom OÚ, ktorí boli nápomocní pri príprave podujatia. Odmenou za všetko boli spokojné úsmevy a slová vd'aky lúčiach sa seniorov.

Prijali sme aj ponuku relaxačno – liečebných pobytov v kúpeľoch, kde bolo 10 našich členov. Pozornosť venujeme aj jubilujúcim členom pri ich významnom životnom jubileu. Žiaľ, mnohí naši členovia nás opustili a preto využívam túto príležitosť, aby sme sa postarali „o omladenie klubu“ a získali nových členov pre obetavú prácu v prospech staršej generácie, aby ten náš dôchodcovský vek sa nám stal krajším, radostnejším, aby sme pri stretnutiach aspoň na chvíľu zabudli na každodenné starosti.

Eva Eglová
Predsedníčka ZO JDS.

Športový klub Závod

**Vážení priatelia,
futbalisti,
fanúšikovia!**

Asi každý z nás si uvedomuje, ako ten čas letí. Od posledného písania tohto článku ubehol už rok. Nastal čas napísať novú a priblížiť Vám, ako sa naším tímom darilo v jarnej časti súťažného ročníka 2017/2018 a jesennej časti súťažného ročníka 2018/2019. V ŠK Závod v súčasnosti pôsobia v súťažiach BFZ 4 mužstvá – prípravka U9, prípravka U11, starší žiaci a A-mužstvo. No a nesmieme zabudnúť na partiu starých pánov, ktorí sa tiež pravidelne stretávajú.

Prípravka U11 po súťažnom ročníku 2017/2018 obsadila 6. miesto. Najlepšími strelcami boli Marek Chvátal a Richard Slovinský, ktorý prestúpil do FK Senica. V novom klube mu prajeme veľa úspechov.

ŠK v júni zorganizoval 5. ročník medzinárodného futbalového turnaja prípraviek U11 „O pohár starostu obce Závod“. Na turnaji sa zúčastnilo 6 tímov: TJ Družstevník Koválov, TJ Lakšárska Nová Ves, ŠK Závod, FC Kyjov 1919 (ČR), ŠK Žolík Malacky, FK Studienka. Naša prípravka turnaj vyhrala a za najlepšieho strelca bol vyhlásený Richard Slovinský. Dva zápasy odohrala aj prípravka U9.

Tím U11 v jesennej časti súťažného ročníka 2018/2019 tvorili – Thien Trať Ngoc, Samuel Ševčík, Kevin Malík, Kevin Blažek, Milan Krivák, Marek Chvátal, Jana Hollá, Marek Hollý, David Smrtič, Marcus Adam Vachálek, Matúš Bachratý, Alexander Duška, Nina Šimkovičová, Damian Cigánek, Lukáš Linder, Jakub Strmenský, Andrej Duška. Pod vedením Romana Babiráta odohrali v jesennej časti 13 zápasov. Získali 31 bodov a v tabuľke sa umiestnili

na 3. mieste. Najlepšími strelcami sa stali Kevin Blažek, Marek Chvátal, Marcus Adam Vachálek.

Prípravka U9 odohrala pod vedením trénerov Vendelína Studeniča a Martina Tomeka 10 zápasov. Vedúcim mužstva bol Lukáš Šimkovič. Tím U9 tvoria: Natália Michalovičová, Nikol Šimonovičová, Marko Uhrinec, Alex Čáni, Nikola Ferenčičová, Lukáš Majzún, Filip Hajdin, Boris Michalovič, Matúš Ferenčič, Lukáš Červenka, Matúš Schulz, Peter Šišulák, Daniel Vrabček, Lukáš Šimkovič, Paulína Michalovičová, Dušan Egl, Jakub Bartek, Tadeáš Blažek, Filip Zavadský, Martin Tomek, Daniel Chovanec a Daniel Vícen. Najlepšími strelcami boli Dušan Egl, Jakub Bartek, Boris Michalovič a Marko Uhrinec.

Prípravka nezahála ani cez zimu a zúčastňuje sa zimnej halovej ligy.

Starší žiaci sa v jarnej časti súťažného ročníka 2017/2018 tešili z výhry osemkrát a tiež osemkrát prehrali. V tabuľke sa umiestnili na 5. mieste. Najlepšími strelcami boli Erik Bartoš a Tomáš Hollý.

V jesennej časti súťažného ročníka 2018/2019 odohrali pod vedením trénerov Andreja Dušku a Romana Blechu ml. 11 zápasov. Tím starších žiakov tvoria: Marek Danihel, Nicolas Szitás, Martin Majzún, Nikolas Kuzma, Jakub Knotek, Milan Krivák, Tomáš Hollý, Matej Babirát, Marcus Adam Vachálek, Samuel Ferenčič, Erik Šišulák, Adam Macháček, Erik Bartoš, Viliam Baláž, Kristián Ferenčič, Matej Čáni a Matúš Rožňovský. Najlepšími strelcami boli Erik Bartoš, Tomáš Hollý, Nicolas Szitás a Marek Danihel. Starší žiaci sa počas zimnej prestávky zúčastňujú halovej ligy.

A-mužstvo sa po jarnej časti súťažného ročníka 2017/2018 umiestnilo až na 14. mieste. Počas letnej prípravy sa k mužstvu pripojili Stanislav Mráz, Stanislav Pálka, Adam Kráľ, Jaroslav Tomiš a Dominik Bartoš.

V jesennej časti súťažného ročníka 2018/2019 obliekali dres nášho A-mužstva: Lukáš Ťažký, Marek Čemba, Dominik Bartoš, Erik Gildein, Lukáš Andrla, Adam Kráľ, Jaroslav Tomiš, Matúš Slovinský, Radovan Majzún, Pavol Dvořák, Erik Kolesár, Roman Žák, Peter Kovarik, Stanislav Pálka, Stanislav Mráz, Ľubomír Šimuna, Juraj Brunclík, Mário Blažek, David Hajdin, Martin Drahoš, Dalibor Kuník, Mário Kudoláni a Patrik Kudoláni. A-mužstvo odohralo v jesennej časti 15 zápasov. Deväťkrát sa tešili z výhry, štyrikrát remizovali a len dvakrát prehrali. Cestovali od Veľkých Levár až po Senec, vsietili najviac gólov spomedzi všetkých mužstiev, až 46 a v tabuľke sa umiestnili na krásnom 2. mieste. Najlepšími strelcami boli Marek Čemba a Dominik Bartoš.

S jesennou časťou súťažného ročníka 2018/2019 sa rozlúčili priateľským zápasom proti starým pánom, ktorý vyhrali v pomere 4:3. Gólový účet tohto stretnutia otvoril najstarší hráč, hráč starých pánov, Vendelín Smrtič.

Ako už bolo spomenuté vyššie, starí páni sa pravidelne každú nedeľu stretávajú na miestnom ihrisku, využívajú multifunkčné ihrisko a v nepriaznivom počasí telocvičňu.

Ďakujeme všetkým sponzorom, priaznivcom a fanúšikom, že nám pomáhajú, pravidelne nás podporujú a povzbudzujú. Veríme, že Vám robíme radosť a aj naďalej budete súčasťou našej „futbalovej rodiny“.

Športu zdar a futbalu zvlášť!

Nikola Šišoláková

Vydal: Obecný úrad Závod
Grafické spracovanie a tlač:
Tlačiareň LUNA Moravský Svätý Ján.